

Gabriele Brennhaugen

Ønsker en giftfri hverdag

side 4-5

Lederen fra Wiggo Gilje
Nyhet: "Min bolig"

2

Ukens bolig: Lütcherath Park
Sol og utsikt i sentrum

3

Ukens prosjekt: Blåsenborg Trones
Majestetisk og trendy

6

– Våre myndigheter og flere miljøorganisasjoner er også opptatt av miljøgifter, sier prosjektleder for «Giftfri hverdag» i Stavanger kommune, Gabriele Brennhaugen

Advarsel til ivrige fiskere på fire språk er satt opp på fiskeplasser.

Mobilappen «hormonsjekk» er god å ha med i butikken. Her er det en mye solgt fuktighetskrem som slår ut på rødt.

Informasjonssark på 10 språk deles ut til barselgrupper via helsestasjoner.

Jobber for en giftfri hverdag

I mange av tingene vi bruker til daglig og i naturen rundt oss, er det miljøgifter. Heldigvis kan vi velge vekk mye, og beskytte både oss selv og naturen.

Tekst: Ingrid Milde | Foto: Jon Arne Tjeltna

Victoria Hotel i Stavanger var nylig samlingsstedet for 100 fagfolk fra hele Norge. Gjennom to dagers konferanse i regi av Miljøringen, fikk deltakerne økt kunnskap og faglig utvikling når det gjelder gamle og nye miljøgifters skadelige virkning på helse og miljø.

GIFTFRI HVERDAG

Gabriele Brennhaugen er prosjektleder for kampanjen «Giftfri hverdag» i regi av Stavanger kommune. Via prosjektet som startet i vår, skal hun gi konkrete råd og tips til folk om hvordan de kan unngå slike kjemikalier fra for eksempel hudpleieprodukter, klær, elektronikk og leketøy – til beste for egen helse, for natur og miljø, og for dem som ikke er født enda. Nå er hun første foredragsholder ut på konferansen.

– I hverdagen vår er vi omgitt av kjemikalier, og en del av disse kan skade helse og miljø. Ute i verden er det rundt 100 000 kjemiske forbindelser i omløp. I Norge har vi 10 000 av disse. Nå har hver nordmann mellom 200 og 400 ulike kjemiske fremmedstoffer i kroppen, mot 6–7 stoffer for 60 år siden, forklarer hun.

– De fleste stoffene har praktiske egenskaper, og gjør hverdagslivet enklere for oss. For eksempel ved å gjøre klær vannavstøtende eller hagen fri for ugress. Men så viser disse stoffene seg å forkludre hormonsystemet eller fremkalle allergier og sykdommer både hos mennesker og dyr, eller de skader livsmiljøet på jorden og i havet både nå og i framtiden.

– Mange av forbindelsene er lite nedbrytbare og kan bli værende i naturen i veldig lang tid, og kan hope seg opp i levende organismer, sier hun. De kan fortsette å gjøre skade også for framtidige generasjoner av mennesker og dyr. Disse kjemiske forbindelsene kan gi oss sykdommer som astma, allergier og kreft, eller dårligere evne til å få barn, sier Brennhaugen.

«Det er et paradoks at vi for eksempel er nøyer med hva vi putter i bilen, enn i kroppen vår.»

Gabriele Brennhaugen, prosjektleder

– Hva sier myndighetene våre?

– Våre myndigheter og flere miljøorganisasjoner er også opptatt av miljøgifter. Dette temaet har vært litt glemt i klimadebatten, men nå ser man mer og mer følgene av det. Miljødirektoratet har sin egen nettside; erdetfarlig.no, hvor de lister opp mer enn 100 kjemikalier vi bør passe oss for i produkter vi kjøper – en nesten umulig oppgave for vanlige folk! Forbrukerrådet har vært en pådriver i mange år, og har utviklet en app som heter hormonsjekk.no.

– Vi har også vært på flere konferanser og fortalt om Giftfri hverdag, som er et samarbeid med Forbrukerrådet og Fylkesmannen i Rogaland.

– Hvilke tiltak har dere gjort?

– På nettsiden vår, giftfrihverdag.no, gir vi mange råd og tips når det gjelder forskjellige tema. Informasjonen vi presenterer på nettsidene, sender vi også til ulike grupper i byen som sprer dem videre: til småbarnsforeldre, til hobbyfiskere, til husbyggere og til andre aktuelle grupper. Vi har satt opp skilt på flere språk ved en del av kaiene i Stavanger-området hvor folk frarådes å fiske på grunn av forurensning. Vi har laget informasjonssark på 10 språk om miljø- og helsevennlig barnestell, som sier noe om hygiene, leker, klær og utstyr, bleier og matvarer. Disse informasjonssarkene distribueres via helsestasjonene og internasjonale nettverk. Vi har også tatt turen og informert medlemmene i en internasjonal barselgruppe, som var svært positiv til å få denne kunnskapen, sier Gabriele Brennhaugen.

– Hvor bevisste er vi på miljøgiftene vi pådrar oss i hverdagen?

– Det kommer stadig mer informasjon gjennom media. Men det er et paradoks at vi for eksempel er nøyer med hva vi putter i bilen, enn i kroppen vår. Du fyller ikke diesel på en bensinbil eller omvendt. Men når det gjelder menneskekroppen så er mange temmelig ukritiske til hva vi

↑ Miljøringens konferanse på Victoria hotell trakk 100 fagpersoner fra hele landet. Her forteller Gabriele Brennhaugen om prosjektet «Giftfri hverdag».

spiser og påfører kroppen. Samtidig er det et dilemma at stoffer som er fullt lovlige, kan være skadelige for oss eller for miljøet. Miljøgifter er et såpass komplekst tema at det blir nesten umulig for forbrukerne å manøvrere i produktjungelen. Både i Norge og internasjonalt burde regelverket og kontrollene være langt strengere.

– Vi ønsker ved å gi god informasjon, å bidra til at du som forbruker kan gjøre gode valg – når du handler, når du steller hagen, når du pusser opp eller i andre hverdagssituasjoner, sier hun.

– Det beste rådet jeg kan gi er å velge varer som er merket med svanemerket, det offisielle nor-

diske miljømerket, og å velge mat som er produsert uten kjemisk-syntetiske sprøytemidler. Ennå vet vi også altfor lite om hvordan alle de ulike stoffene virker sammen – det som kalles cocktail-effekten. Jo mer av kjemikalier vi kan unngå, desto bedre for oss selv, framtidige generasjoner og for miljøet.

HAR DU SPØRSMÅL, KONTAKT:
Stavanger kommune, Miljø og renovasjon – prosjektleder Gabriele Brennhaugen, tlf. 5150 7437 eller 976 26 023.

NYTTIGE NETTSTEDER:

giftfrihverdag.no

erdetfarlig.no

hormonsjekk.no

svanemerket.no

framtiden.no/gronne-tips/

matvett.no

<http://www.miljoringen.no>